

[Miljøministeren]

arbejdet efter. Det er muligt, at hr. Gade ikke er enig i, at der skulle arbejdes efter de oplysninger, men det er jo det, vi gør, dels med konstatering af kunstgødningens udviklingen, dels med første status for Brundtlandarbejdet, dels med forskningsprogrammerne og dels med overvågningsprogrammerne. Det er jo faktisk sådan, at alt det samles i 1990. På basis af det kan man så lave en statusredegørelse.

Når man diskuterer problemet handlingsplan eller ikke handlingsplan, er det derfor også et spørgsmål om, hvad der er hensigtsmæssigt på det pågældende tidspunkt, når vi har det her i gang. Jeg føler i hvert fald behov for at se nogle resultater af det arbejde, vi har sat i gang, før jeg synes, man overhovedet mere kontant kan gå ind i arbejdet med en meget konkret handlingsplan.

Endvidere siger hr. Gade, at det er jo meget enkelt med økologisk produktion. Nej, så enkelt er det nu ikke. Det prøvede jeg også at sige. Det er jo ikke bare et spørgsmål om sædskifte og om, hvor mange dyreenheder og al den slags. Der er tale om, at man i hvert fald i sammenhæng med en bæredygtig udvikling – det var det, jeg sagde – både skal have de økonomiske og de socialstrukturelle forhold ind i billedet – det ligger i definitionen »bæredygtig udvikling«. Derfor kan man ikke bare sige, at vi skal have en økologisk produktion; vi må også se på, hvad det egentlig indebærer både økonomisk og socialt.

Jeg tror, vi skal i gang med en omstilling, og det skal vi ikke bare inden for landbruget, det skal vi overalt. Vi skal også omstille os selv til noget mere bæredygtigt end det, vi er i øjeblikket. Der er én ting, der er helt sikker, det er, at det vil koste nogle penge – eller i hvert fald pengeoverførsler. Og så må vi diskutere, hvem det er imellem, hvor det skal ske.

Men selvfølgelig skal man fremlægge, hvad man mener er rigtigt. Derfor er der jo ikke tale om, at man bare skal fremlægge, hvad organisationerne mener. Men naturligvis må man på dette ligesom på alle andre områder prøve, om man kan nå nogle aftaler med organisationerne, fordi det viser sig, at det er svært at gennemføre tingene i praksis, hvis man ikke har aftaler med organisationer. Det er altså fuldstændig en parallel til dagpengeområdet og alle mulige andre områder, hvor det faktisk er vanskeligt at fremlægge det, man selv synes er rigtigt, hvis

det støder på en organisations modstand, og hvor man derfor må prøve at finde et samarbejde.

Om dette EF-direktiv har jeg sagt – det har jeg allerede gjort i Miljøudvalget, men skal da gerne gentage det her – at Danmark går ind for det, og at det i øvrigt er vigtigt, at vi får de spørgsmål diskuteret på international basis.

Forskellen mellem landbruget og en lang række andre erhverv er jo faktisk, at det hænger internationalt sammen på en helt anden måde end en lang række andre erhverv og sektorer. Derfor er det selvfølgelig også mere kompliceret at gå ind i det. Men det er jo rigtigt, at der, når vi har diskuteret en lang række EF-sammenhænge, helt fra begyndelsen af EF har været en stærk økonomisk diskussion, og det er jo i virkeligheden først med pakken i 1986, at vi får hele det miljømæssige og økologiske stærkere placeret i erkendelse af, at det er nødvendigt.

Derfor er der også nu opstået en helt anden form for miljødiskussion i EF, end der har været tidligere. Betingelserne for denne diskussion er afgørende ændret, og derfor synes jeg, vi ud over en økonomisk international arbejdsdeling også kunne begynde at diskutere en økologisk international arbejdsdeling, som måske kunne føre til noget nyt.

Men her er det, jeg mener, at man i denne diskussion skal diskutere, skal have en lang række andre ting med. Jeg mener ikke, det vil være sagligt muligt i foråret 1991 at udarbejde en egentlig handlingsplan. Det har jeg ment, det ville være på energiområdet og på transportområdet, men det er muligt, at det kan vise sig vanskeligt dér også. Men det afgørende for, at man kan påbegynde arbejdet med en handlingsplan, er i hvert fald, at man har samlet sig et overblik over noget af det arbejde, der er blevet sat i gang, og som bliver færdiggjort i 1990.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Jeg skal sige tak til ministeren for denne melding om EF-direktivet, som jo altså – hvis det gennemføres, som det ligger – betyder, at vi skal til at diskutere enten kvoter eller afgift på kunstgødning udbragt på sårbare områder.

For så vidt angår ministerens betragtninger om sammenhængen mellem økologi, økonomi og sociale strukturer synes jeg, det var et flot